

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2016. év december hó 02. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az alárendelt megsértésének büntette és más bűncselekmény miatt ... vádlott ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. január 15. napján kihirdetett Kb.II.20/2014/18/I. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott katonai bűncselekményét a Btk. 449. § (1), (2) bekezdés c), továbbá d) pontja szerinti folytatólagosan elkövetett alárendelt megsértése büntettének minősíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. január 15. napján kihirdetett Kb.II.20/2014/18/I. számú ítéletével ... vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk.449.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő folytatólagosan elkövetett alárendelt megsértésének büntettében, valamint a Btk.227.§ (2) bekezdésébe ütköző becsületsértés vétségében, ezért - halmazati büntetésül - 250 napi tétel, napi tételenként 1.000,- ft, összesen 250.000,- ft pénzbüntetésre és szolgálati viszonya megszüntetésére ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 5 hónapi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetére rendelkezett a szabadságvesztésre történő átváltoztatásra. Kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült 137.622,- ft bűnügyi költség megfizetésére.

A tárgyaláson a katonai ügyész a kihirdetett ítéletet tudomásul vette. A vádlott irányának megjelölése nélkül, míg a védő felmentés illetve enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.156/2016/1. számú átiratában arra tett indítványt, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és a vádlottat a Btk.449.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés c) és d) pontjai szerint minősülő folytatólagosan elkövetett alárendelt megsértésének büntettében és a Btk.227.§ (2) bekezdésébe ütköző becsületsértés vétségében mondja ki bűnösnek, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét hagyja helyben. Kifejtette azon álláspontját, hogy az ítélet indokolásában írtakkal ellentétben Sz.É. tanú vallomása nem erősíti V.G. vallomását, ezért ezt a megállapítást az indokolásból mellőzni kell. Utalt arra, hogy a I. tényállási pont rögzíti, hogy a cselekmény elkövetésénél még legalább 5 bv. testületi tag jelen volt, ez pedig megalapozza a Btk.449.§ (2) bekezdés c) pontja szerinti minősítő körülményt. Indítványt tett arra, hogy a másodfokú bíróság az enyhítő körülmények köréből a jó szolgálatteljesítést

mellőzze, mert a parancsnoki jellemzés azt nem támasztja alá. Megjegyezte, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értékelte a vádlotti cselekményt csekélyebb társadalomra veszélyességűnek, és súlyosító körülményként kellett volna értékelnie a vádlott korábbi elítélését.

A védő a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását, amelyben az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését fenntartotta, és elsődlegesen arra tett indítványt, hogy a másodfokú katonai tanács az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és védencét bizonyítottság hiányában mentse fel. Másodsorban az elsőfokú ítéletben kiszabott büntetés olyan tartalmú enyhítését kérte, hogy védenccé a hivatásos büntetés-végrehajtási szolgálatban megmaradhasson. A védői álláspont szerint az elsőfokú katonai tanács az alapos bizonyítási eljárás során megismert tényekből helytelen következtetéseket vont le, amikor védenccé bűnösségét megállapította. Így V.G. sértett tekintetében figyelmen kívül hagyta, hogy a sérelmére állítólagosan elkövetett bűncselekményt követő napon a vádlottat más személyek előtt dicsérte, hogy milyen jó fej. Figyelmen kívül hagyta az elsőfokú bíróság azt is, hogy sértetteket vizsgáló pszichológus szakértő a szakértői véleményében előadta, hogy a ő vizsgálatával a sértetteknek csak azon hajlamát lehet kiszűrni, hogy a valóságtól eltérő nyilatkozatokat tegyenek, de ezzel a vizsgálattal a konkrét előadások valóságtartalma nem vizsgálható. Kifogásolta, hogy az elsőfokú katonai tanács a lefolytatott bizonyítás kísérlet eredményéből is téves következtetést vont le. Utalt arra, hogy a L.F. sérelmére megállapított vádlotti cselekménnyel kapcsolatban egyáltalán nem áll rendelkezésre olyan bizonyíték, amely a vádlotti tagadást megdönthetné, amelynek alapján a bűnösséget kétséget kizáróan meg lehetne állapítani. Ezen sértett szolgálati viszonya egyébként is saját felróható magatartása miatt szűnt meg. Utalt továbbá arra, hogy a Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa a S.R. sértett sérelmére megállapított vádlotti cselekmény kapcsán figyelmen kívül hagyta azt az igen lényeges körülményt, hogy a vádlott szolgálatból történő eltávolítása esetén épp a sértett férje kerülhet magasabb beosztásba.

A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében az elsőfokú ítélet ellen bejelentett fellebbezését az írásbeli indokolásban írt kiegészítéssel tartotta fenn. Kifejtette azon álláspontját, hogy az elsőfokú katonai tanács minden bizonyíték tekintetében egyoldalúan a vádlott terhére mérlegelt. A bizonyítási kísérletet a bíróság nem az eredeti járművel végezte el, és ezért téves eredményre jutott. A védő perbeszédében megismételte az írásbeli indokolásban az egyes bizonyítékokhoz kapcsolódóan kifejtett álláspontját. Ezek alapján elsődlegesen védenccé bizonyítottságában történő felmentésére, másodsorban a büntetés olyan enyhítésére tett indítványt, hogy a vádlott a szolgálatban megtartható legyen. Másodlagos indítványával kapcsolatban hivatkozott védenccé 20 éve kifogástalan munkavégzésére.

A vádlott az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában csatlakozott a védője által előadottakhoz.

A vádlott és védője által bejelentett fellebbezések folytán a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be.348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírálta.

A felmentésre irányuló vádlotti és védői fellebbezés nem alapos.

A másodfokú katonai tanács a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg ennek során a szükséges bizonyítást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget. A vádlott mind a tárgyaláson, mind a nyomozás során tett írásbeli vallomásaiban tagadta a terhére rótt bűncselekmény elkövetését. Vitatta, hogy a sértettek által előadott zaklató cselekményeket elkövette volna, magyarázatot azonban nem adott arra

vonatkozóan, hogy miért vádolhatják őt ilyen cselekmények elkövetésével. Nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a tényállást a vádlott tagadó vallomásával, a vádlott házastársának a vádlotti vallomást egy tényállási pont tekintetében alátámasztó tanúvallomásával szemben a három sértettnek a nyomozás és a tárgyalás során tett következetes terhelő vallomásai, az azokat közvetett módon alátámasztó tanúvallomások, mindhárom sértett tekintetében az igazságügyi pszichológus szakértő szakvéleményének megállapításai, a bizonyítási kísérlet eredménye valamint a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok alapján állapította meg. Az elsőfokú katonai tanács ítélete harmadik oldal közepétől a hatodik oldal második bekezdéséig értékelte az általa megismert bizonyítékokat, és logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlott tagadó vallomását, illetve hozzátartozójának azt alátámasztó tanúvallomását fogadta el a tényállás alapjául. Helytállóan hivatkozott arra a törvényszék katonai tanácsa, hogy a sértettek a nyomozás során és a tárgyaláson is írásbeli jelentéseikben és a szembesítések során is következetes terhelő vallomást tettek a vádlottra nézve. A tárgyaláson kihallgatott tanúk vallomásai közvetett módon támasztották alá a sértetti vallomásokat, tehát ezen tanúk közvetlenül nem észlelték a cselekményeket, de a sértettektől arról tudomást szereztek, és előadásukat hitelesnek, életszerűnek tartották. Az igazságügyi pszichológus szakértői vélemény megállapításai alátámasztották a sértetti előadásokat.

Mindhárom sértett tekintetében a nyomozati szakban a hozzájárulásukkal poligráfos vizsgálat elvégzésére került sor. A másodfokú katonai tanács utalni kíván arra, hogy a jelenlegi bírói gyakorlat egységesnek tekinthető abban a tekintetben, hogy a poligráfos vizsgálat, annak eredménye, a szaktanácsadó megállapítása, önálló bizonyítékként nem vehető figyelembe. Annak a nyomozati szakban a nyomozás irányának meghatározása körében lehet jelentősége, de a nyomozó hatóság a vizsgálatra vonatkozó okiratokat a bűnügy iratai között szerepeltetheti. Helyesen döntött tehát a törvényszék katonai tanácsa, akkor is, amikor a tárgyalása során mindhárom sértett tekintetében szavahihetőségük vonatkozásában igazságügyi pszichológus szakértőt rendelt ki.

A Be.351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak, vagy új bizonyítékokra hivatkoztak és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le. Megállapítható, hogy a vádlott és védője fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak. Megállapítható továbbá az is, hogy az elsőfokú katonai tanács teljes körű bizonyítást folytatott le, és az általa megismert bizonyítékokat a logikai szabályainak megfelelően értékelte. Az ítéletben rögzített történeti tényállás megalapozott, mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a védőnek a bizonyítékok újraértékelésére, a tényállás felülmérlegelésére, és ezen keresztül a vádlott a felmentésére irányuló fellebbezése eredményre nem vezethetett.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, részben azonban tévedett a katonai bűncselekmény jogi minősítését illetően. Az ítéltábla katonai tanácsa osztotta a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség indítványát abban a tekintetben, hogy a vádlott terhére megállapított katonai bűncselekmény minősítő körülményeként nem csupán a több alárendelt sérelmére, hanem a több katona előtt történt elkövetést is meg kell állapítani. Alapos a másodfokú ügyészségnek az EBH.2011/2382. számú eseti döntésre történő hivatkozása. E szerint a szolgálati tekintély megsértése vagy az alárendelt megsértése alcímű bűncselekmények törvényi tényállásában a más előtt elkövetés a tényállásnak olyan objektív ismérve, amelyet az elkövetőnek fel kell ismernie, de nem szükséges, hogy kívülálló harmadik személy - aki előtt az egyébként tényállásszerű kijelentés elhangzik - hallja, megismerje ezt a közlést, vagy kijelentést a tényállásszerűséghez elégséges az is, ha konkrét eset körülményei között

a cselekmény észlelésének reális lehetősége fennáll és ezt az elkövető tudata átfogja. Ugyanezen álláspont követendő a Btk.449.§ (2) bekezdés c) pontjában írt több katona előtt történő elkövetés esetén. A történeti tényállás 1. pontjában rögzített cselekménynél a szolgálati gépjárműben a vádlotton és V.G. sértetten kívül további 5 bv. testületi tag utazott. A jármű tehát majdnem tele volt, a zárt térben szorosan egymás mellett, illetve egymáshoz közel ültek az utasok. Annak ellenére tehát, hogy az 5 kívülálló személy az egymással történő beszélgetés, a sötétség vagy más körülmény miatt a vádlotti cselekményről nem szerzett tudomást, de ennek reális lehetősége fennállt, és - a szituációra figyelemmel - azt az elkövető tudata is át kellett, hogy fogja. Ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és a vádlott katonai bűncselekményét a Btk.449. § (1) bekezdésébe ütköző, de a (2) bekezdés c) és d) pontjai szerinti folytatólagosan elkövetett alárendelt megsértése büntettének minősítette. Egyébként a másodfokú katonai tanács osztotta az elsőfokú bíróságnak az ítélet indokolása 6. oldal 2. és 3. bekezdéseiben kifejtett jogi álláspontját. Törvényes a becsületsértés vétségében való büntetőjogi felelősség megállapítása.

A vádlottnak és védőjének az enyhítésre irányuló fellebbezése sem alapos.

Az elsőfokú katonai tanács ítélete 6. oldal 4. bekezdésében sorolta fel a büntetés kiszabása során figyelembe vehető körülményeket. Helytállóan hivatkozott arra a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség, hogy a vádlott cselekményei jellegüknél fogva csekélyebb társadalomra veszélyességűnek nem értékelhetők, ezért azt a másodfokú katonai tanács mellőzte az enyhítő körülmények köréből. Jelentősebb súlyú enyhítő körülményként kell azonban értékelni a cselekmények elkövetőse óta bekövetkezett időmúlást. A súlyosító körülmények körében a folytatólagos elkövetés értékelhető még. Az ügyben bekövetkezett jelentős időmúlásra figyelemmel nem tévedett az elsőfokú katonai tanács, amikor lehetőséget látott a vádlott esetében enyhítő rendelkezés alkalmazásával pénzbüntetés kiszabására. A napi tételek száma a cselekmények tárgyi súlyához igazodóan került meghatározásra, míg a napi tétel összege igen méltányosan a törvényi minimumban megállapított összeg. Az így kiszabott pénzbüntetés azonban eltúlzottan enyhének nem tekinthető, még alkalmas a Btk.79.§ -ban írt büntetési célok elérésére. Nem tévedett az elsőfokú katonai tanács akkor sem, amikor a vádlott szolgálati viszonyát a szolgálatra való méltatlanná válás okán megszüntette. Csupán megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a vádlott által elkövetett cselekmények jellegére erkölcsi elítélendőségére figyelemmel indokolt lett volna a vádlottal szemben lefokozás katonai büntetés alkalmazása, kifejezendő azt, hogy a vádlott magatartásával nem csak a szolgálatra, de a rendfokozat viselésére is méltatlanná vált. A vádlott terhére bejelentett fellebbezés hiányában azonban ilyen tartalmú súlyosításra nem volt lehetőség.

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a másodfokú katonai tanács - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésében alapszik.

Budapest, 2016. december 02.

. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

Dr. Mészáros László hb. ezredes sk.
előadó bíró

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
bíró

A Kaposvári Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2016. december 2.

Dr. Ruzsás Róbert hb. dandártábornok sk.
a tanács elnöke

a kiadmány hiteléül
Iván Erika
bírószági ügyintéző